

USTAWA
z dnia 30 czerwca 1995 r.
o stosunku Państwa do Kościoła Chrześcijan Baptystów
w Rzeczypospolitej Polskiej

Opracowano na podstawie: Dz. U. z 1995 r. Nr 97, poz. 480, z 1997 r. Nr 90, poz. 557, z 1998 r. Nr 59, poz. 375 Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756, z 2004 r. Nr 68, poz. 623, z 2010 r. Nr 106, poz. 673.

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa określa stosunek Państwa do Kościoła Chrześcijan Baptystów w Rzeczypospolitej Polskiej, zwanego dalej "Kościołem", oraz jego sytuację prawną i majątkową.
2. W sprawach odnoszących się do Kościoła, nie uregulowanych w ustawie, stosuje się powszechnie obowiązujące przepisy prawa.
3. Wszelkie zmiany niniejszej ustawy wymagają przedniej opinii Prezydium Rady Kościoła.

Art. 2.

Kościół jest niezależny od jakiegokolwiek zagranicznej władzy duchownej lub świeckiej.

Art. 3.

Kościół rządzi się w swoich sprawach własnym Prawem Wewnętrznym uchwalanym przez Krajową Konferencję Kościoła, swobodnie wykonując swoje funkcje i cele.

Art. 4.

Kościół i jego osoby prawne są następcami prawnymi zborów, organizacji i gmin baptystycznych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed dniem 1 września 1939 r.

Rozdział 2
Osoby prawne Kościoła i ich organy

Art. 5.

1. Strukturę i organizację Kościoła określa Prawo Wewnętrzne.

2. Osobowość prawną posiadają:
  - 1) Kościół jako całość,
  - 2) okręgi Kościoła,
  - 3) zbory Kościoła,
  - 4) seminaria i szkoły teologiczne Kościoła.
3. Organami osób prawnych wymienionych w ust. 2 są:
  - 1) dla Kościoła – Krajowa Konferencja Kościoła, Rada Kościoła i Prezydium Rady Kościoła,
  - 2) dla okręgu Kościoła – Rada Okręgu,
  - 3) dla zboru Kościoła – Rada Zboru,
  - 4) dla seminarium i szkoły teologicznej – Rektor.
4. Do składania oświadczeń woli w imieniu osób prawnych wymienionych w ust. 2 pkt 2 i 3 są uprawnieni działający łącznie dwaj członkowie:
  - 1) Rady Okręgu Kościoła, w tym Przewodniczący Rady Okręgu lub jego zastępca,
  - 2) Rady Zboru Kościoła, w tym Przewodniczący Rady Zboru lub jego zastępca.
5. W sprawach majątkowych Kościoła reprezentuje Rada Kościoła. Do składania oświadczeń woli w imieniu Kościoła są uprawnieni dwaj członkowie Prezydium Rady Kościoła działający łącznie.
6. Zmiana nazwy grup osób prawnych lub poszczególnych osób prawnych, wymienionych w ust. 2 pkt 2–4, może być dokonana przepisami wewnątrzkościelnymi. Zmiany te, na wniosek Rady Kościoła, ogłasza Minister – Szef Urzędu Rady Ministrów w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

Art. 6.

Inne jednostki organizacyjne Kościoła mogą, na wniosek Rady Kościoła, uzyskać osobowość prawną w drodze rozporządzenia Ministra – Szefa Urzędu Rady Ministrów.

Art. 7.

1. Kościół samodzielnie tworzy, przekształca i znosi jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną.
2. O faktach wymienionych w ust. 1 władza kościelna powiadamia niezwłocznie właściwy organ administracji rządowej:
  - 1) w odniesieniu do osób wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 2 oraz jednostek, które otrzymały osobowość prawną w drodze rozporządzenia, o którym mowa w art. 6 – Ministra – Szefa Urzędu Rady Ministrów,
  - 2) w odniesieniu do osób wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 3 i 4 – wojewodę.
3. Nowo utworzone kościelne jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2–4, nabywają osobowość prawną z chwilą pisemnego powiadomienia właściwego organu administracji rządowej. Odpis powiadomienia, z umieszczonym na nim potwierdzeniem odbioru, jest dowodem uzyskania osobowości prawnej.

4. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 2 i 3, powinno zawierać nazwę i siedzibę kościelnej osoby prawnej, a w odniesieniu do okręgów i zborów – także ich zasięg terytorialny.
5. Odpowiednie powiadomienie następuje również w przypadku powołania lub odwołania osób będących organem lub sprawujących funkcję członka organu osoby prawnej, uprawnionych do składania w imieniu osób prawnych oświadczeń woli. Powiadomienie obejmuje imię i nazwisko, obywatelstwo oraz miejsce zamieszkania.

Art. 8.

Wydawnictwa kościelne, zakłady wytwórcze, usługowe i handlowe, zakłady charytatywno-opiekuńcze, szkoły, placówki oświatowo-wychowawcze oraz opiekuńczo-wychowawcze nie posiadające osobowości prawnej działają w ramach kościelnych osób prawnych, które je powołały lub wskazanych uchwałą Rady Kościoła.

Art. 9.

Kościelna osoba prawna nie odpowiada za zobowiązania innej kościelnej osoby prawnej.

Rozdział 3 Działalność Kościoła

Art. 10.

1. Organizowanie kultu publicznego i jego sprawowanie podlega wyłącznie władzy kościelnej.
2. Publiczne sprawowanie kultu nie wymaga zgłoszenia lub uzyskania zezwolenia, jeżeli odbywa się:
  - 1) w kościołach, kaplicach, budynkach kościelnych i na gruntach kościelnych oraz w innych pomieszczeniach służących katechizacji lub organizacjom kościelnym,
  - 2) w innych miejscach udostępnionych na ten cel przez osobę upoważnioną do dysponowania nimi.
3. Organizowanie imprez o charakterze religijnym na drogach publicznych wymaga uzgodnienia, w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, z właściwymi organami administracji rządowej lub samorządowej.
4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do konduktów pogrzebowych odbywających się stosownie do miejscowego zwyczaju.
5. Religijne uroczystości pogrzebowe i żałobne mogą być sprawowane na cmentarzach komunalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów porządkowych.

Art. 10a.

1. Małżeństwo zawarte w formie przewidzianej Prawem Wewnętrznym Kościoła wywołuje skutki cywilne, jeżeli odpowiada wymaganiom określonym w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym.

2. Osobę duchowną, przed którą składa się oświadczenia o zawarciu małżeństwa, określa Prawo Wewnętrzne Kościoła.

Art. 11.

1. Wierni Kościoła mają prawo do zwolnień od pracy i nauki na czas obejmujący następujące święta religijne nie będące dniami ustawowo wolnymi od pracy:
  - 1) Wielki Piątek – jako pamiątka śmierci Jezusa Chrystusa,
  - 2) Święto Wniebowstąpienia Pańskiego.
2. Zwolnienie od pracy lub nauki, w odniesieniu do świąt religijnych, o których mowa w ust. 1, następuje na zasadach określonych powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Art. 12.

1. Kościół prowadzi konfesyjne nauczanie religii w szkołach publicznych na zasadach i w trybie przewidzianych w odrębnych przepisach.
2. (skreślony).

Art. 13.

1. Kościół i jego osoby prawne mają prawo zakładać i prowadzić szkoły oraz inne placówki oświatowo-wychowawcze i opiekuńczo-wychowawcze na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Mają one charakter baptystyczny i podlegają władzy kościelnej.
2. Do nauczycieli, wychowawców i pracowników zatrudnionych w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych, a także seminariach teologicznych i instytutach misyjnych prowadzonych przez Kościół, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące uprawnień nauczycieli, wychowawców i pracowników zatrudnionych w szkołach i placówkach publicznych.
3. (skreślony).

Art. 14.

1. Kościół ma prawo do zakładania i prowadzenia seminariów teologicznych i instytutów misyjnych, w których kształci według własnego programu kandydatów na duchownych oraz osoby świeckie przygotowujące się do realizacji misji Kościoła.
2. Wyższe Baptystyczne Seminarium Teologiczne w Warszawie jest wyższą szkołą teologiczną uprawnioną do nadawania absolwentom tytułu zawodowego licencjata teologii baptystycznej. Tytuł ten jest równoważny z tytułem zawodowym licencjata nadawanym przez państwowe szkoły wyższe.

Art. 15.

1. Kościół ma prawo do zakładania i prowadzenia szkół wyższych. Status prawny tych szkół, a także tryb i zakres uznawania przez Państwo stopni i tytułów

nadawanych przez te szkoły regulują umowy między Ministrem Edukacji Narodowej a Radą Kościoła.

2. (skreślony).

3. Osobom pozostającym w stosunku pracy w szkołach, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 14 ust. 2, przysługują na równi z odpowiednimi pracownikami państwowych szkół wyższych świadczenia:

1) (skreślony),

2) ubezpieczenia społecznego oraz

3) zaopatrzenia emerytalnego pracowników i ich rodzin.

Nauczycielom przysługują ponadto ulgi w opłatach za przejazdy środkami publicznego transportu zbiorowego na równi z nauczycielami akademickimi.

4. Poręcza się Kościołowi prawo do kształcenia kadr duchownych w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie w zakresie teologii baptystycznej, w ramach samodzielnej jednostki naukowo-dydaktycznej utworzonej zgodnie z ustawą o szkolnictwie wyższym.

Art. 16.

1. Studenci teologii otrzymują na czas studiów odroczenie odbywania zasadniczej służby wojskowej, zaś w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny mogą być przeznaczeni, stosownie do potrzeb sił zbrojnych, do służby sanitarnej lub służby w obronie cywilnej.

2. Nie powołuje się absolwentów studiów, o których mowa w ust. 1, do odbywania przeszkolenia wojskowego w okresie przygotowań do ordynacji w ciągu dwóch lat od zakończenia studiów.

3. Ordynowani duchowni są przenoszeni do rezerwy i nie odbywają ćwiczeń wojskowych w czasie pokoju. W razie ogłoszenia mobilizacji oraz w czasie wojny mogą być oni powołani jedynie do pełnienia funkcji kapelanów wojskowych.

4. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny właściwe organy wojskowe, w porozumieniu z Radą Kościoła, zapewnią pozostawienie do duszpasterskiej obsługi ludności niezbędnej liczby duchownych spośród tych, którzy podlegają mobilizacji.

Art. 17.

1. Żołnierzom pełniącym czynną służbę wojskową zapewnia się możliwość uczestniczenia – poza terenem jednostek wojskowych – w nabożeństwach i czynnościach religijnych w niedziele i w dni świąteczne Kościoła, jeżeli w miejscowości stacjonowania jednostki wojskowej lub w jej pobliżu znajduje się zбір i jeżeli nie koliduje to z ważnymi obowiązkami służbowymi.

2. Opiekę duszpasterską na terenie jednostek wojskowych dla żołnierzy, o których mowa w ust. 1, zapewniają duchowni Kościoła w terminach uzgodnionych z dowódcami jednostek.

3. Duchownych, o których mowa w ust. 2, wyznacza Rada Kościoła, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

Art. 18.

1. Dzieciom i młodzieży przebywającym w zakładach wychowawczych i opiekuńczych, jak również w sanatoriach, prewentoriach i szpitalach, zapewnia się prawo wykonywania praktyk religijnych, korzystania z posług religijnych i katechizacji. W szczególności zapewnia się im możliwość udziału w nabożeństwach także w zborach Kościoła.
2. Dzieciom i młodzieży korzystającym z zorganizowanych form wypoczynku zapewnia się prawo do wykonywania praktyk religijnych, w szczególności do udziału w nabożeństwach.
3. Minister Edukacji Narodowej oraz Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, w porozumieniu z Radą Kościoła, określają, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady organizowania nabożeństw i katechizacji oraz wykonywania innych praktyk religijnych, właściwych dla wyznania baptystycznego, dzieciom i młodzieży przebywającym w zakładach wychowawczych i opiekuńczych, w sanatoriach, prewentoriach i szpitalach oraz korzystającym z zorganizowanych form wypoczynku.

Art. 19.

1. Osobom przebywającym w zakładach opieki zdrowotnej oraz zamkniętych zakładach pomocy społecznej zapewnia się prawo wykonywania praktyk religijnych i korzystania z posług religijnych.
2. W celu realizacji uprawnień, o których mowa w ust. 1, kierownicy właściwych zakładów zapewniają duchownym swobodny dostęp do tych osób.
3. W celu umożliwienia udziału chorych i podopiecznych w nabożeństwach lub zbiorowych posługach religijnych kierownicy właściwych zakładów, prowadzonych przez administrację rządową lub samorządową, udostępniają odpowiednie pomieszczenia.

Art. 20.

1. (skreślony).
2. (skreślony).
3. Nieletnim przebywającym w schroniskach dla nieletnich zapewnia się możliwość wykonywania praktyk religijnych, korzystania z katechizacji i posług religijnych, uczestniczenia w nabożeństwach w niedziele i święta. Nieletnim, którzy nie mają możliwości uczestniczenia w nabożeństwach, należy zapewnić możliwość wysłuchania nabożeństwa transmitowanego przez środki masowego przekazu.

Art. 21.

1. Organizacjami baptystycznymi w rozumieniu ustawy są organizacje założone za aprobatą władzy kościelnej, która zatwierdza im opiekuna kościelnego. Działają one w łączności z władzami Kościoła.

2. Organizacje baptystyczne mogą mieć na celu w szczególności zgodną z nauką Kościoła działalność społeczno-kulturalną, oświatowo-wychowawczą i charytatywno-opiekuńczą.
3. Do organizacji baptystycznych stosuje się przepisy prawa o stowarzyszeniach, z tym że:
  - 1) władzy kościelnej przysługuje prawo cofnięcia aprobaty, o której mowa w ust. 1,
  - 2) wystąpienie do sądu z wnioskiem o rozwiązanie stowarzyszenia wymaga opinii władzy kościelnej,
  - 3) w przypadku likwidacji organizacji baptystycznej do jej majątku stosuje się odpowiednio przepisy Prawa Wewnętrznego Kościoła.

Art. 22.

1. Kościół i jego osoby prawne mają prawo prowadzenia działalności charytatywno-opiekuńczej, którą realizują organizacje kościelne:
  - 1) Betezda okręgu,
  - 2) Betezda zboru.
2. Betezdę powołuje i nadaje jej statut Rada Kościoła na wniosek okręgu lub zboru.
3. Działalność charytatywno-opiekuńczą mogą również prowadzić inne jednostki organizacyjne Kościoła, w zakresie określonym w ich statutach.

Art. 23.

Działalność charytatywno-opiekuńcza Kościoła obejmuje w szczególności:

- 1) prowadzenie zakładów dla sierot, starców, osób upośledzonych fizycznie lub umysłowo oraz innych kategorii osób potrzebujących opieki,
- 2) prowadzenie szpitali i innych zakładów opieki zdrowotnej oraz aptek,
- 3) organizowanie pomocy sierotom, ofiarom wojennym, osobom dotkniętym klęskami żywiołowymi i epidemiami i znajdującym się w trudnym położeniu materialnym lub zdrowotnym oraz pozbawionym wolności,
- 4) prowadzenie żłobków, ochronek, burs i schronisk,
- 5) udzielanie pomocy w zapewnieniu wypoczynku dzieciom i młodzieży znajdującym się w potrzebie,
- 6) krzewienie idei pomocy bliźnim i postaw społecznych temu sprzyjających,
- 7) przekazywanie za granicę pomocy ofiarom klęsk żywiołowych i osobom znajdującym się w szczególnej potrzebie.

Art. 24.

Środki na realizację działalności charytatywno-opiekuńczej mogą pochodzić w szczególności z:

- 1) ofiar pieniężnych i w naturze oraz subwencji i dotacji,
- 2) spadków, zapisów i darowizn krajowych i zagranicznych,
- 3) dochodów z imprez i zbiórek publicznych,

- 4) odpłatności za usługi świadczone przez kościelne instytucje charytatywno-opiekuńcze,
- 5) innych dochodów Kościoła i jego osób prawnych, w tym z ich działalności gospodarczej.

Art. 25.

1. Kościół i jego osoby prawne mogą realizować inwestycje sakralne i kościelne.
2. Na wniosek kościelnej osoby prawnej miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują także inwestycje sakralne i kościelne oraz baptyistyczne cmentarze wyznaniowe.

Art. 26.

Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, przeznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele sakralne i kościelne, mogą być Kościołowi i jego osobom prawnym sprzedawane lub oddawane w użytkowanie wieczyste.

Art. 27.

Nie pobiera się opłat za użytkowanie wieczyste gruntów oddanych pod zakłady charytatywno-opiekuńcze i punkty katechetyczne.

Art. 28.

Zbory mają prawo posiadania, zarządzania oraz zakładania i poszerzania cmentarzy grzebalnych.

Art. 29.

1. Kościół ma prawo emitowania w publicznych środkach masowego przekazu nabożeństw oraz swoich programów religijno-moralnych i kulturalnych.
2. Sposób realizacji uprawnień, o których mowa w ust. 1, określi porozumienie między Radą Kościoła a właściwą jednostką publicznej radiofonii i telewizji.
3. Kościół może zakładać własne stacje radiowe i telewizyjne. Rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych wymaga uzyskania koncesji na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 1993 r. Nr 7, poz. 34 i z 1995 r. Nr 66, poz. 335).

Art. 30.

Kościół i jego osoby prawne mają prawo gromadzenia zbiorów bibliotecznych na cele wewnętrzne i publiczne.

Art. 31.

Instytucje państwowe, samorządowe i kościelne współdziałają w ochronie, konserwacji, udostępnianiu i upowszechnianiu zabytków architektury kościelnej i sztuki sakralnej oraz ich dokumentacji, muzeów, archiwów i bibliotek będących własnością

kościelną, a także dzieł kultury i sztuki o motywach religijnych, stanowiących ważną część dziedzictwa kultury.

Rozdział 4

Sprawy majątkowe

Art. 32.

Kościółowi i jego osobom prawnym przysługuje prawo nabywania, posiadania i zbywania mienia ruchomego i nieruchomości, nabywania i zbywania innych praw oraz zarządzania swoim majątkiem.

Art. 33.

1. Majątek i przychody Kościoła i jego osób prawnych podlegają ogólnym przepisom podatkowym, z wyjątkami określonymi w ust. 2–5.
2. Kościół i jego osoby prawne są zwolnione od opodatkowania podatkiem od nieruchomości – nieruchomości lub ich części, stanowiących własność tych osób lub używanych przez nie na podstawie innego tytułu prawnego na cele niemieszkalne, z wyjątkiem części przeznaczonej na wykonywanie działalności gospodarczej.
3. Zwolnienie od opodatkowania podatkiem od nieruchomości obejmuje nieruchomości lub ich części przeznaczone na cele mieszkalne duchownych, jeżeli:
  - 1) są one wpisane do rejestru zabytków lub
  - 2) służą jako internaty przy szkołach i seminariach teologicznych, domy duchownych-emerytów i wdów po nich, albo
  - 3) znajdują się w budynkach administracyjnych okręgów i Rady Kościoła.
4. Nabywanie i zbywanie rzeczy i praw majątkowych przez Kościół i jego osoby prawne w drodze czynności prawnych oraz spadkobrania, zapisu i zasiedzenia jest zwolnione od opłaty skarbowej, jeżeli ich przedmiotem są:
  - 1) rzeczy i prawa nie przeznaczone do działalności gospodarczej,
  - 2) sprowadzane z zagranicy maszyny, urządzenia i materiały poligraficzne oraz papier.
5. Darowizny na kościelną działalność charytatywno-opiekuńczą pochodzące od osób fizycznych są wyłączone z podstawy opodatkowania darczyńców podatkiem dochodowym, jeżeli kościelna osoba prawna przedstawi darczyńcy pokwitowanie odbioru oraz – w okresie dwóch lat od dnia przekazania darowizny – sprawozdanie o przeznaczeniu jej na tę działalność.
6. Nabywanie i zbywanie rzeczy oraz praw majątkowych, o których mowa w ust. 4, jest zwolnione od opłat sądowych, z wyłączeniem opłat kancelaryjnych.

Art. 34.

Zwalnia się z należności celnych przywozowych towary przeznaczone na cele charytatywno-opiekuńcze i oświatowo-wychowawcze oraz towary o charakterze kulturalnym przeznaczone na cele kultu, przywożone dla kościelnych osób prawnych, w granicach i na warunkach określonych w rozporządzeniu Rady (WE) Nr 1186/2009 z

dnia 16 listopada 2009 r. ustanawiającym wspólnotowy system zwolnień celnych (Dz. Urz. UE L 324 z 10.12.2009, str. 23).

Art. 35.

1. Kościół i jego osoby prawne mają prawo do zbierania ofiar na cele religijne, kościelną działalność charytatywno-opiekuńczą, naukową, oświatową i wychowawczą oraz utrzymanie duchownych i ich rodzin, a także komisji działających przy tych kościelnych osobach prawnych.
2. Zbiórki wymienione w ust. 1 nie wymagają zezwolenia, jeżeli odbywają się w obrębie terenów kościelnych, kaplic oraz w miejscach i okolicznościach zwyczajowo przyjętych w danej okolicy i w sposób tradycyjnie ustalony.

Art. 36.

1. Kościół i jego osoby prawne mogą zakładać fundacje. Do fundacji tych stosuje się ogólnie obowiązujące przepisy o fundacjach ze zmianami wynikającymi z przepisów ust. 2–5.
2. Niezależnie od nadzoru państwowego, nadzór nad działalnością fundacji sprawuje kościelna osoba prawna będąca fundatorem lub wskazana w statucie fundacji.
3. W razie stwierdzenia nieprawidłowości w zarządzaniu fundacją właściwy organ państwowy zwraca się do kościelnej osoby prawnej sprawującej nadzór nad fundacją, wyznaczając termin nie krótszy niż 3 miesiące na spowodowanie usunięcia nieprawidłowości. Po bezskutecznym upływie tego terminu można zastosować środki oznaczone w przepisach o fundacjach.
4. W razie konieczności poddania fundacji zarządowi przymusowemu, w myśl przepisów o fundacjach, zarząd ten będzie sprawowała kościelna osoba prawna wyznaczona przez Radę Kościoła.
5. Jeżeli statut fundacji nie stanowi inaczej, w razie jej likwidacji:
  - 1) do jej majątku znajdującego się w kraju stosuje się odpowiednio przepis art. 37,
  - 2) o przeznaczeniu jej majątku znajdującego się za granicą zadecyduje Rada Kościoła.

Art. 37.

W razie zniesienia kościelnej osoby prawnej, jej majątek przechodzi na Kościół jako całość.

Art. 38.

Niezależnie od ustawowego ubezpieczenia duchownych, kościelne osoby prawne mogą prowadzić wewnętrzną działalność ubezpieczeniową na rzecz duchownych i ich rodzin, która w rozumieniu ustawy nie jest działalnością gospodarczą.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 39.

1. Nieruchomości lub ich części pozostające w dniu wejścia w życie ustawy we władaniu Kościoła i jego osób prawnych stają się z mocy prawa ich własnością, jeżeli:
  - 1) były we władaniu osób prawnych, o których mowa w art. 4, lub
  - 2) znajdują się na nich cmentarze lub obiekty sakralne wraz z budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi; dotyczy to także obiektów położonych na terenie miasta stołecznego Warszawy.
2. Stwierdzenie przejścia własności nieruchomości lub ich części, o których mowa w ust. 1, następuje w drodze decyzji wojewody.
3. Przejście własności nieruchomości lub ich części na podstawie ust. 1 jest wolne od podatków i opłat związanych z tym przejściem, a wynikające z niego wpisy do ksiąg wieczystych i ich zakładanie są wolne od opłat.
4. Postępowanie sądowe lub administracyjne dotyczące nieruchomości, o których mowa w ust. 1, ulega zawieszeniu, a właściwe organy przekazują ich akta właściwemu wojewodzie.
5. Organ, który wydał decyzję ostateczną określoną w ust. 2, zawiadamia o niej organ, który zawiesił postępowanie, zwracając akta sprawy. Sąd lub właściwy organ umorzy zawieszony postępowanie.

Art. 40.

1. Na wniosek Kościoła i jego osób prawnych wszczyna się postępowanie w przedmiocie przywrócenia im własności upaństwowionych nieruchomości lub ich części, nie pozostających w ich władaniu, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 1, bez względu na podstawę prawną i tryb upaństwowienia, z wyłączeniem nieruchomości wywłaszczonych po 1945 r., za które odszkodowanie zostało podjęte.
2. Jeżeli przywrócenie kościelnym osobom prawnym własności nieruchomości wymienionych w ust. 1 lub ich części nie jest możliwe, przedmiotem postępowania jest:
  - 1) przyznanie odpowiedniej nieruchomości zamiennej,
  - 2) przyznanie odszkodowania ustalonego według przepisów o wywłaszczaniu nieruchomości – w razie niemożności przyznania nieruchomości, o której mowa w pkt 1.
3. Przedmiotem postępowania może być również przekazanie własności nieruchomości lub ich części w celu przywrócenia w nich sprawowania kultu religijnego lub działalności kościelnych osób prawnych w zakresie, o którym mowa w art. 13 i 23.
4. Regulacja nie może naruszać:
  - 1) przepisów ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. Nr 3, poz. 17, Nr 71,

- poz. 389, Nr 72, poz. 394, z 1958 r. Nr 45, poz. 224 oraz z 1969 r. Nr 13, poz. 95),
- 2) praw nabytych przez osoby trzecie, w szczególności przez inne kościoły i związki wyznaniowe.
5. Majątek nieruchomy, przekazany na własność gminie w trybie ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191, Nr 43, poz. 253 i Nr 92, poz. 541, z 1991 r. Nr 34, poz. 151, z 1992 r. Nr 6, poz. 20, z 1993 r. Nr 40, poz. 180 oraz z 1994 r. Nr 1, poz. 3 i Nr 65 poz. 285), podlega postępowaniu, o którym mowa w ust. 1–4.

Art. 41.

1. Decyzje w sprawach, o których mowa w art. 40, wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia nieruchomości.
2. Wnioski o wszczęcie postępowania zgłasza się w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy. Roszczenia nie zgłoszone w tym terminie wygasają.
3. Postępowania sądowe lub administracyjne dotyczące nieruchomości, o których mowa w art. 40, ulegają zawieszeniu, a sądy i organy administracji państwowej przekazują je właściwemu wojewodzie. Art. 39 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 42.

1. Decyzje, o których mowa w art. 40 ust. 1 i 2 pkt 1, stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i ewidencji gruntów. Przepis art. 39 ust. 3 stosuje się odpowiednio.
2. Obowiązek zapłaty odszkodowania, o którym mowa w art. 40 ust. 2 pkt 2, ciąży na Skarbie Państwa reprezentowanym przez Ministra Finansów.

Art. 42a.

Wnioski kościelnych osób prawnych wniesione w trybie określonym w art. 40, w stosunku do których nie zostały zakończone postępowania administracyjne, na wniosek jednej ze stron w dotychczasowym postępowaniu stają się z mocy prawa przedmiotem postępowania regulacyjnego, określonego w dziale IIIa ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. Nr 29, poz. 155, z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 55, poz. 321 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 95, poz. 425, z 1993 r. Nr 7, poz. 34 oraz z 1998 r. Nr 59, poz. 375).

Art. 43.

1. Na wniosek Kościoła lub jego osób prawnych, wojewoda lub inny organ wykonujący w imieniu Skarbu Państwa prawa wynikające z własności nieruchomości albo organy jednostek samorządu terytorialnego w zakresie swoich właściwości – mogą nieodpłatnie przekazać Kościołowi lub jego osobom prawnym własność nieruchomości lub ich części:
  - 1) jeżeli są one niezbędne do sprawowania kultu religijnego lub działalności kościelnych osób prawnych w zakresie charytatywno-opiekuńczym lub oświatowo-wychowawczym,

- 2) w celu utworzenia lub powiększenia gospodarstwa rolnego zborów działających na Ziemiach Zachodnich i Północnych, o powierzchni do 15 ha użytków rolnych łącznie dla jednego zboru.
2. Przepis art. 39 ust. 3 stosuje się odpowiednio.
3. Wnioski w sprawach, o których mowa w ust. 1, mogą być składane w terminie do dnia 31 grudnia 1998 r.

Art. 44.

1. Kościelne osoby prawne istniejące w dniu wejścia w życie ustawy pozostają osobami prawnymi w rozumieniu niniejszej ustawy.
2. Wykaz kościelnych osób prawnych istniejących w dniu wejścia w życie ustawy określa załącznik do ustawy.

Art. 45.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik do ustawy z dnia

30 czerwca 1995 r. (Dz. U. Nr 97, poz. 480).

WYKAZ OSÓB PRAWNYCH KOŚCIOŁA CHRZEŚCIJAN BAPTYSTÓW W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

I. OKRĘGI I ZBORY

1. Okręg Białostocki

Zbór Białowieża
Zbór Białystok
Zbór Bielsk Podlaski
Zbór Dubicze Cerkiewne
Zbór Hajnówka
Zbór Kleszczele
Zbór Narew
Zbór Narewka
Zbór Orla

2. Okręg Centralny

Zbór Kielce
Zbór Łódź
Zbór Warszawa – Pierwszy Zbór w Warszawie
Zbór Warszawa – Drugi Zbór w Warszawie
Zbór Żelów
Zbór Żyrardów

3. Okręg Dolnośląski

Zbór Głogów
Zbór Kalisz
Zbór Kłodzko
Zbór Wałbrzych
Zbór Wrocław – Pierwszy Zbór we Wrocławiu
Zbór Wrocław – Drugi Zbór we Wrocławiu
Zbór Zgorzelec

Zbór Zielona Góra

4. Okręg Gdański

Zbór Bydgoszcz

Zbór Elbląg

Zbór Gdańsk

Zbór Gdynia

Zbór Malbork

5. Okręg Lubelski

Zbór Chełm

Zbór Lublin

Zbór Rokitno

Zbór Rudka

6. Okręg Mazurski

Zbór Bartoszyce

Zbór Ełk

Zbór Giżycko

Zbór Kętrzyn

Zbór Olsztynek

Zbór Ostróda

Zbór Szczytno

7. Okręg Południowy

Zbór Kraków

Zbór Krowica

Zbór Krynica

Zbór Przemyśl

Zbór Tarnów

8. Okręg Pomorski

Zbór Chociwel

Zbór Gorzów Wielkopolski

Zbór Konin

Zbór Koszalin

Zbór Poznań

Zbór Szczecin

Zbór Szczecinek

Zbór Świnoujście

9. Okręg Śląski

Zbór Bielsko-Biała

Zbór Bytom

Zbór Chrzanów

Zbór Katowice

Zbór Orzesze

Zbór Wisła

Zbór Zabrze

II. SEMINARIA

Wyższe Baptystyczne Seminarium Teologiczne w Warszawie

Biblijne Seminarium Teologiczne we Wrocławiu